

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 74Nt/57/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3124011231
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ján Odnoga
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2024:3124011231.1

Uznesenie

Okresný súd Trenčín, samosudca Mgr. Ján Odnoga, v trestnej veci odsúdeného A. B., narodeného XX.XX.XXXX v Revúcej, trvale bytom A., A. XXX/XX, o návrhu riaditeľa Nemocnice pre obvinených a odsúdených a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Trenčín (ďalej len „riaditeľ ústavu“) o ukončenie ochranného protialkoholického liečenia ústavnou formou, v Považskej Bystrici dňa 10. júla 2024, takto

rozhodol:

Podľa § 74 odsek 2 Trestného zákona s poukazom na § 448 odsek 2 Trestného poriadku u odsúdeného A. B., narodeného XX.XX.XXXX v C., výkon ochranného protialkoholického liečenia ústavnou formou, ktoré mu bolo uložené trestným rozkazom Okresného súdu Revúca zo dňa 03.08.2022, č. k. 1T/79/2022-229, právoplatným dňa 24.08.2022, u k o n č u j e .

odôvodnenie:

Dňa 26.06.2024 bol Okresnému súdu Trenčín doručený podnet riaditeľa ústavu, ktorý súd podľa jeho obsahu v súlade s ustanovením § 62 odsek 1 Trestného poriadku, posúdil ako návrh na ukončenie výkonu ochranného protialkoholického liečenia u odsúdeného A. B., narodeného XX.XX.XXXX.

K návrhu bola pripojená lekárska správa psychiatrického oddelenia Nemocnice pre obvinených a odsúdených a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Trenčín (ďalej len „NOO a ÚVTOS Trenčín“) zo dňa 21.06.2024 o priebehu ochranného liečenia, z ktorej vyplynulo, že odsúdený A. B., narodený XX.XX.XXXX (ďalej len „odsúdený“) je hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení - suboddelení ochranných liečieb od 14.05.2024 až doposiaľ. Odsúdený na tamojšom oddelení vykonáva ochranné ústavné protialkoholické liečenie uložené trestným rozkazom Okresného súdu Revúca zo dňa 03.08.2022, sp. zn. 1T/79/2022. Od príchodu na oddelenie bol odsúdený zaradený do komplexného terapeutického programu so zameraním na identifikáciu, klarifikáciu a korekciu maladaptívnych vzorcov správania, získanie sebareflexie, empatie, na liečbu závislosti na alkohole. U odsúdeného ide o závislosť dlhoročnú a masívnu, pije denne od roku 1968. Znalcom mu bola diagnostikovaná závislosť v 3. – 4. štádiu podľa Jelineka, čo znamená stratu kontroly pri konzume alkoholu, pri začatí užívania neschopnosť prestať, prítomná racionalizácia a bagatelizácia pitia, pri odobratí alkoholu abstinénčné príznaky, strata záujmov, degradácia kognitívnych funkcií a deprivácia osobnosti, alkoholom spôsobené závažné zdravotné, sociálne, pracovné a kriminálne dôsledky. Keďže jeho početná trestná činnosť bola páchaná pod vplyvom alkoholu, mal opakovane súdom nariadenú protialkoholickú liečbu. Rodinou bol dotlačený aj k absolvovaniu liečieb dobrovoľných, ktoré nedokončil, abstinencia po liečbe nebola, hneď sa vrátil opätovne k alkoholu. Odsúdeného prispôsobenie sa podmienkam oddelenia je vysoko formálne. Jeho osobnostné a kognitívne limity sú po dlhoročnej konzumácii výrazné - pozornosť, pamäť, myslenie, intelektové funkcie vykazujú deficity. Osobnosť odsúdeného je nediferencovaná, s absenciou empatie, sebareflexie, dissociálnymi prejavmi, impulzivitou, bez náhľadu. Kontakty udržiava iba s dcérou, ktorá nežije na území Slovenskej republiky. Napriek dlhoročnej snahe liečebných ústavov o motivovanie odsúdeného k abstinencii sa nedarí dosiahnuť pokrok v tomto smere. Odsúdený je už osobnostne veľmi rigidný a nie je schopný spolupracovať, nie je motivovaný a nie je ani ochotný meniť spôsob života. Naopak, teší sa, keď po výkon trestu opäť začne intoxikovať. Nielen aktuálne

liečenie ale aj všetky predchádzajúce snahy poukazujú na to, že liečba u odsúdeného neplní účel, je úplne neefektívna, pretože absentujú základné predpoklady, a to motivácia, vôľa k zmene životného štýlu, sebareflexia, osobnostné a kognitívne dispozície. V priebehu hospitalizácie bol odsúdený jemu adekvátnym spôsobom edukovaný o škodlivosti alkoholu, jeho vzťahu k trestnej činnosti, bol poučený o rizikovitosti ďalšieho zneužívania, negatívnom pôsobení na zdravie, o nutnosti abstinencie, stratégiách zvládania cravingu. V závere správy je odporúčané zrušenie ústavného protialkoholického ochranného liečenia, keďže liečba dlhodobo neplní účel.

Z trestného rozkazu Okresného súdu Revúca zo dňa 03.08.2022, č. k. 1T/79/2022-229, právoplatného dňa 24.08.2022 vyplynulo, že odsúdený bol uznaný vinným zo spáchania prečinu výtržníctva podľa § 364 odsek 1 písmeno e), odsek 2 písmeno b), písmeno e) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno j) Trestného zákona, za čo mu bolo, okrem iného, uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Podľa § 74 odsek 2 Trestného zákona, ochranné liečenie potrvá, kým to vyžaduje jeho účel. Trvanie ochranného liečenia uloženého páchatelovi, ktorý užíva návykovú látku a spáchal trestný čin pod jej vplyvom alebo v súvislosti s jej užívaním, môže byť však ukončené, ak sa počas jeho výkonu zistí, že jeho účel nemožno dosiahnuť. O prepustení z ochranného liečenia rozhoduje súd.

Podľa § 448 odsek 2 Trestného poriadku, o prepustení z ochranného liečenia alebo o jeho ukončení rozhodne na návrh prokurátora, obvineného, zdravotníckeho zariadenia alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody alebo nemocnice pre obvinených a odsúdených alebo aj bez takého návrhu predseda senátu súdu, v ktorého obvode sa ochranné liečenie vykonáva; ak rozhoduje na návrh prokurátora, zdravotníckeho zariadenia alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody alebo nemocnice pre obvinených a odsúdených z ústavného ochranného liečenia alebo o jeho ukončení, rozhodne najneskôr do desiatich pracovných dní od doručenia návrhu súdu.

V prípade, že je ochranné liečenie uložené z dôvodu spáchania trestného činu pod vplyvom návykovej látky alebo v súvislosti s jej užívaním (ako to je v tomto prípade), môže súd rozhodnúť o ukončení liečby, ak v priebehu jej výkonu zistí, že účel ochranného liečenia nemožno dosiahnuť (napríklad odsúdený nerešpektuje liečebný poriadok stanovený príslušným zdravotníckym zariadením, resp. má negatívny postoj k liečbe).

Po preštudovaní obsahu trestného spisu dospel súd k záveru, že v predmetnej veci sú dané dôvody na ukončenie ochranného liečenia. V prípade rozhodnutia o ukončení ochranného liečenia je určujúcim zistenie, že účel ochranného liečenia nemožno dosiahnuť. Z obsahu lekárskej správy vyplynulo, že ochranné liečenie u odsúdeného neplní účel dlhodobo (odsúdený pije denne od roku 1968, opakovane mu boli súdmi z dôvodu páchania trestnej činnosti pod vplyvom alkoholu nariadené protialkoholické liečby, pričom absolvoval aj dobrovoľné liečby, ktoré však nikdy nedokončil). U odsúdeného ide o závislosť dlhoročnú a masívnu (v 3. – 4. štádiu) a aj napriek snahe liečebných ústavov o jeho motivovanie k abstinencii sa nepodarilo a nedarí dosiahnuť žiadny pokrok v tomto smere (odsúdený sa teší ako po výkone trestu odňatia slobody začne opäť požívať alkohol).

Vzhľadom k pasivite odsúdeného k liečbe (nie je schopný spolupracovať, nie je motivovaný ani ochotný zmeniť spôsob života) ako aj ku skutočnosti, že možnosti a efektívnosť starostlivosti poskytovaná mu v rôznych zdravotníckych zariadeniach je aktuálne vyčerpaná, je súd toho názoru, že ochranné liečenie svoj účel neplní a ďalšia liečba je neefektívna, keďže nemožno očakávať od odsúdeného zmenu jeho náhľadu na požívanie alkoholu, a preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť v lehote do 3 (troch) pracovných dní odo dňa jeho oznámenia (doručenia) prostredníctvom Okresného súdu Trenčín ku Krajskému súdu v Trenčíne. Sťažnosť má odkladný účinok, ak ju podá prokurátor, inak má účinok neodkladný a rozhodnutie je vykonateľné ihneď bez ohľadu na právoplatnosť.